

***Suvestinė redakcija nuo 2024-02-15***

*Įsakymas paskelbtas: TAR 2019-09-23, i. k. 2019-14977*

***Nauja redakcija nuo 2024-02-15:***

Nr. [B1-215](#), 2024-02-14, paskelbta TAR 2024-02-14, i. k. 2024-02772

**VALSTYBINĖS MAISTO IR VETERINARIJOS TARNYBOS  
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS  
DĖL VIŠTŲ DEDEKLIŲ GEROVĖS REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2019 m. rugsėjo 20 d. Nr. B1-685  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 3 straipsnio 9 dalies 2 punktu ir įgyvendindamas 1999 m. liepos 19 d. Tarybos direktyvą 1999/74/EB, nustatančią būtiniausius dedeklių vištų apsaugos reikalavimus, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/625:

1. T v i r t i n u Vištų dedeklių gerovės reikalavimus (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Vištų dedeklių gerovės reikalavimų laikymosi priežiūrą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Priežiūros departamento apygardų priežiūros skyriams;

2.2. Vištų dedeklių gerovės reikalavimų 26 punkte nustatytų funkcijų vykdymą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Maisto ir veterinarijos politikos departamento Gyvūnų gerovės skyriui.

Direktoriaus pavaduotojas,  
pavaduojantis direktorių

Vidmantas Paulauskas

## PATVIRTINTA

Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos  
direktorius 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymu  
Nr. B1- B1-685

# VIŠTŲ DEDEKLIŲ GEROVĖS REIKALAVIMAI

## I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vištų dedeklių gerovės reikalavimai (toliau – Reikalavimai) nustato bendruosius ir specialiuosius reikalavimus vištų dedeklių laikymui.

2. Reikalavimai netaikomi paukštininkystės ūkiams, kuriuose laikomos veislinės vištos dedeklės arba kuriuose laikoma mažiau kaip 350 vištų dedeklių, išskyrus paukštininkystės ūkius, kuriuose laikoma nuo 51 iki 349 vištų dedeklių ir kurie tiekia rinkai kiaušinius. Paukštininkystės ūkiai, kuriems netaikomi Reikalavimai, turi užtikrinti Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. B1-690 „Dėl Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų patvirtinimo“ (toliau – Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimai), laikymąsi.

3. Vartojamos sąvokos:

3.1. **Grindinė paukštidė** – paukštidė, kurioje naminiai paukščiai gali laisvai vaikščioti ant grindų visoje paukštidėje arba jos dalyje.

3.2. **Lizdas** – paukštidėje arba narve įrengta vieta ar įrenginys kiaušiniams dėti, kurio paklotas negali būti iš vielinio tinklelio. Lizdas gali būti vieninis arba grupinis.

3.3. **Narvas** – metalinės ar kitokios medžiagos gatava arba surenkamoji konstrukcija, skirta gyvūnui ar gyvūnams laikyti.

3.4. **Narvinė paukštidė** – paukštidė, kurioje paukščiai laikomi narvuose.

3.5. **Pakratai** – bet kokios rūšies purus kraikas, kuris naudojamas paukštidėje vištų dedeklių etologiniams (elgesio) poreikiams tenkinti.

3.6. **Paukštidė** – tvartas naminiams paukščiams laikyti.

3.7. **Paukštidės technologinė įranga** – lesinimo ir girdymo įrenginiai, narvai, lizdai, gardų ir sekcijų pertvaros, takai, vėdinimo, kreikimo ir mėšlo šalinimo įrenginiai.

3.8. **Paukštininkystės ūkis** (toliau – paukštynas) – ūkis, kuriame pastatai, įrenginiai, inventoriai ir kiti reikmenys naudojami kiaušiniams perinti ir (arba) veisliniams ir (arba) maistiniams naminiams paukščiams auginti arba laikyti.

3.9. **Višta dedeklė** – subrendusi bankivinė višta, dedanti kiaušinius, neskirtus perinti.

3.10. Kitos Reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, vartojamas Lietuvos Respublikos gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatyme, Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimuose.

## II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI VIŠTŲ DEDEKLIŲ LAIKYMOI

4. Paukštynai turi užtikrinti Reikalavimų ir Ūkinių gyvūnų gerovės reikalavimų laikymąsi. Vištos dedeklės gali būti laikomos grindinėse paukštidėse, atitinkančiose Reikalavimų III skyrių, arba narvinėse paukštidėse, atitinkančiose Reikalavimų IV skyrių.

5. Paukštyno savininkas ar jo įgaliotas asmuo turi užtikrinti, kad visos laikomos vištos dedeklės būtų kasdien ne mažiau kaip vieną kartą apžiūrimos.

6. Paukštyne turi būti minimalus triukšmas. Paukštidėse, kuriose laikomos vištos dedeklės, turi būti vengiama nuolatinio arba staigaus triukšmo. Ventilatoriai, lesinimo ir girdymo bei kiti įrenginiai turi būti taip sukonstruoti, išdėstyti, naudojami ir remontuojami, kad keltų kuo mažiau triukšmo.

7. Paukštidėje, kurioje laikomos vištos dedeklės, turi būti pakankamai šviesu, kad vištos dedeklės galėtų matyti viena kitą, būtų gerai matomos, galėtų tyrinėti aplinką ir būtų pakankamai aktyvios. Jeigu paukštidė apšviečiama natūralia šviesa, langai turi būti įrengti taip, kad šviesa vienodai sklistų po visą paukštidę. Po pirmųjų vištų dedeklių pratinimo prie šviesos dienų apšvietimo režimas turi būti toks, kad nekeltų vištoms dedeklėms sveikatos sutrikimų ir elgsenos pokyčių. Apšvietimo režimas turi atitikti paros ritmą ir apimti nenutrūkstamą tamsos periodą, kuris užimtų apie trečdalį paros, kad vištos dedeklės galėtų pailsėti, išvengti imuninės sistemos slopinimo ir regėjimo sutrikimų. Paukštidėje taip pat turi būti numatytas atitinkamos trukmės prieblandos periodas, kad vištos dedeklės galėtų ramiai, nesusižeisdamos ir nesužeisdamos kitų vištų dedeklių sutūpti ant laktų.

8. Paukštidė, paukštidės technologinė įranga, kuri turi sąlytį su vištomis dedeklėmis, privalo būti reguliariai valoma ir dezinfekuojama ir visais atvejais prieš patalpinant į paukštidę naujas vištas dedekles, kai vištos dedeklės keičiamos naujomis. Iš paukštidės vištų dedeklių išmatos turi būti šalinamos reguliariai, o gaišenos – kasdien.

9. Narvuose, grindinėse paukštidėse ar jose esančiuose laikymo įrenginiuose vištoms dedeklėms turi būti skiriamas ne mažesnis, nei Reikalavimuose nustatytas plotas, kuriuo yra laikoma narvo, grindinės paukštidės ar joje esančių laikymo įrenginių grindų dalis, kur grindų nuolydis yra ne didesnis kaip 14 %, plotis yra ne mažesnis kaip 30 cm, o narvų, grindinių paukštidžių ar jose esančių laikymo įrenginių aukštis – ne mažesnis kaip 45 cm (toliau – naudingas plotas). Lizdai neįskaičiuojami į naudingą plotą.

10. Narvinėje paukštidėje, kurioje yra du ar daugiau narvų aukštų, ar Reikalavimų 15 punkte nustatytoje paukštidėje, kurioje yra kelių aukštų laikymo įrenginiai, turi būti reikiama įranga (pvz., kopėčios, nešiojamieji šviestuvai ar pan.), kad būtų galima lengvai apžiūrėti visus narvus ar laikymo įrenginius ir prireikus iš jų išimti vištas dedekles ar jų gaišenas.

11. Draudžiama bet koku būdu kankinti, luošinti vištas dedekles, šalinti jų audinius arba kūno dalis (mutiliacija). Siekiant išvengti plunksnų pešiojimo kitiems paukščiams ir kanibalizmo, galima apipjaustyti snapus jaunesnėms kaip 10 dienų amžiaus dedeklinėms vištaitėms, kaip nustatyta Gyvūnų gerovės reikalavimų atliekant kai kurias veterinarines procedūras, patvirtintų Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2007 m. sausio 12 d. įsakymu Nr. B1-50 „Dėl Gyvūnų gerovės reikalavimų atliekant kai kurias veterinarines procedūras patvirtinimo“, 17–18 punktuose.

### **III SKYRIUS**

#### **SPECIALIEJI REIKALAVIMAI VIŠTŲ DEDEKLIŲ LAIKYMO GRINDINĖSE PAUKŠTIDĖSE**

12. Paukštynai, laikantys vištas dedekles grindinėse paukštidėse, turi užtikrinti Reikalavimų II ir šio skyriaus nuostatų laikymąsi.

13. Grindinė paukštidė turi būti įrengta taip, kad joje:

13.1. vienai vištai dedeklei tektų ne mažiau kaip 10 cm linijinės lesyklos ilgio arba ne mažiau kaip 4 cm žiedinės lesyklos ilgio;

13.2. vienai vištai dedeklei tektų ne mažiau kaip 2,5 cm ištisinės lovelio tipo girdyklos ilgio arba ne mažiau kaip 1 cm žiedinės lovelio tipo girdyklos ilgio; kai grindinėje paukštidėje naudojamos automatinės girdyklos, joje dešimčiai vištų dedeklių turi tekti ne mažiau kaip viena automatinė girdykla ir kiekviena višta dedeklė turi turėti galimybę prieiti prie ne mažiau kaip dviejų automatinių girdyklų;

13.3. septynios vištos dedeklės turėtų ne mažiau kaip vieną lizdą; jei įrengti grupiniai lizdai, 120-čiai vištų dedeklių turi tekti ne mažesnis kaip 1 m<sup>2</sup> plotas lizde;

13.4. vienai vištai dedeklei būtų skirta ne mažiau kaip 15 cm ilgio neaštriu paviršiumi laktos; laktos negali būti įrengiamos virš pakratais pakreikto ploto; tarp horizontaliai išdėstytų laktų turi būti ne mažesnis kaip 30 cm tarpas, o tarp laktos ir sienos – ne mažesnis kaip 20 cm tarpas;

13.5. vienai vištai dedeklei būtų skirta ne mažiau kaip 250 cm<sup>2</sup> pakratais pakreikto paukštidės ar joje esančių laikymo įrenginių ploto; grindinėje paukštidėje ir (ar) joje esančiuose laikymo įrenginiuose turi būti pakreikta ne mažiau kaip 1/3 grindų paviršiaus.

14. Grindinėje paukštidėje ir (ar) joje esančiuose laikymo įrenginiuose grindys turi būti tokios, kad vištai dedeklei stovint visų trijų į priekį nukreiptų pirštų nagai remtųsi į grindis.

15. Grindinė paukštidė, kurioje įrengtuose kelių aukštų laikymo įrenginiuose vištos dedeklės gali laisvai judėti iš vieno aukšto į kitą, turi atitikti Reikalavimų 13 ir 14 punktus ir šiuos reikalavimus:

15.1. paukštidėje gali būti įrengti ne daugiau kaip keturių aukštų įrenginiai;

15.2. vištų dedeklių laikymo įrenginio aukštis kiekviename aukšte turi būti ne mažesnis kaip 45 cm;

15.3. lesyklos ir girdyklos turi būti taip įrengtos, kad būtų užtikrintas vienodas vištų dedeklių priėjimas prie lesalo ir vandens;

15.4. vištų dedeklių laikymo įrenginiai aukštuose turi būti taip išdėstyti, kad mėšlas nekristų ant apatiniuose aukštuose laikomų vištų dedeklių.

16. Grandinės paukštidės, iš kurių vištoms dedeklėms yra sudarytos sąlygos laisvai išeiti į lauko aptvarus, turi atitikti Reikalavimų 13 ir 14 punktus ir šiuos reikalavimus:

16.1. išilgai paukštidės turi būti įrengtos kelios tinkamos landos, pro kurias vištos dedeklės galėtų laisvai išeiti į lauko aptvarus; landos turi būti ne mažesnio kaip 35 cm aukščio ir 40 cm pločio; 1000 vištų dedeklių grupei bendras landų plotis turi būti ne mažesnis kaip 2 m;

16.2. lauko aptvaras turi būti:

16.2.1. pakankamo ploto laikomų vištų dedeklių skaičiui ir tinkamo grunto vištoms dedeklėms laikyti, kad apsaugotų jas nuo užteršimo,

16.2.2. su priedanga, kuri apsaugotų vištas dedekles nuo nepalankių oro sąlygų ir plėšrūnų; jeigu reikia, turi būti įrengtos girdyklos.

17. Laikant vištas dedekles grindinėse paukštidėse, vištų dedeklių tankumas jose turi būti ne didesnis kaip 9 vištos dedeklės viename paukštidės naudingo ploto kvadratiniam metre. Toks pats vištų dedeklių tankumas turi būti užtikrinamas grindinėse paukštidėse, kuriose vištos dedeklės laikomos kelių aukštų laikymo įrenginiuose.

#### **IV SKYRIUS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI VIŠTŲ DEDEKLIŲ LAIKYMOI NARVINĖSE PAUKŠTIDĖSE**

18. Narve vienai vištai dedeklei turi būti skiriama ne mažiau kaip 750 cm<sup>2</sup> narvo ploto, kurio 600 cm<sup>2</sup> turi sudaryti naudingas plotas.

19. Narvo aukštis naudingame narvo plote turi būti ne mažesnis kaip 45 cm, o kitame plote – ne mažesnis kaip 20 cm. Negalima naudoti vištoms dedeklėms laikyti narvo, kurio bendras plotas mažesnis negu 2000 cm<sup>2</sup>.

20. Vištoms dedeklėms ir narvams apžiūrėti ir vištoms dedeklėms išimti iš narvų turi būti palikti tarp narvų eilių 90 cm pločio praėjimai ir ne mažesni kaip 35 cm tarpai tarp paukštidės grindų ir apatinio narvo grindų.

21. Narvai turi būti įrengti taip, kad vištos dedeklės negalėtų iš jų išeiti.

22. Narvų durų konstrukcija ir matmenys turi būti tokie, kad vištas dedekles būtų galima išimti iš narvų nesukeliant joms bereikalingo skausmo ir sužalojimų.

23. Narve turi būti:

23.1. įrengtas lizdas;

23.2. pakreikta pakratų, kurie tinkami lesiojimui ir kapstymuisi;

23.3. įrengtos tinkamos laktos, kad kiekvienai vištai dedeklei tektų ne mažiau kaip 15 cm laktos ilgio;

23.4. įrengtas lesalų lovelis, prie kurio vištos dedeklės galėtų prieiti be apribojimų; lesalų lovelio ilgis turi būti ne mažesnis už ilgį, kuris gaunamas 12 cm padauginus iš narve laikomų vištų dedeklių skaičiaus;

23.5. įrengta girdymo sistema, atitinkanti narve laikomų vištų dedeklių skaičių; kai yra įrengtos automatinės girdyklos, kiekviena višta dedeklė turi turėti galimybę prieiti prie ne mažiau kaip dviejų automatinių girdyklų;

23.6. įrengtos tinkamos nagų dilinimo priemonės.

## V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba suteikia veterinarinį patvirtinimą paukštininkystės ūkiams, vadovaudamasi Valstybinės veterinarinės kontrolės subjektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, veterinarinio patvirtinimo ir įregistravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 1 d. įsakymu Nr. B1-146 „Dėl Valstybinės veterinarinės kontrolės subjektų, išskyrus maisto tvarkymo subjektus, veterinarinio patvirtinimo ir įregistravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Paukštininkystės ūkių, laikančių vištas dedekles, veterinarinio patvirtinimo ir duomenų registravimo taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2003 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. B1-945 „Dėl Paukštininkystės ūkių, laikančių vištas dedekles, veterinarinio patvirtinimo ir duomenų registravimo taisyklių patvirtinimo“.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [B1-215](#), 2024-02-14, paskelbta TAR 2024-02-14, i. k. 2024-02772

25. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, vadovaudamasi 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas), su visais pakeitimais, jį įgyvendinamaisiais teisės aktais, Ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklėmis, patvirtintomis Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2015 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. B1-59 „Dėl Ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklių patvirtinimo“, ir kitais gyvūnų gerovę ir valstybinę veterinarinę kontrolę reglamentuojančiais teisės aktais, kontroliuoja Reikalavimų nuostatų įgyvendinimą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [B1-215](#), 2024-02-14, paskelbta TAR 2024-02-14, i. k. 2024-02772

26. Ne vėliau kaip iki kiekvienų metų rugpjūčio 31 dienos Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba turi parengti ir pateikti metinę paukštynų patikrinimų dėl atitikties Reikalavimams ataskaitą (toliau – ataskaita) Europos Komisijai. Prie ataskaitos turi būti pridedama paukštynų patikrinimų metu nustatytų pažeidimų analizė ir nacionalinis veiksmų planas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad paukštynuose nustatyti pažeidimai nepasikartotų.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [B1-215](#), 2024-02-14, paskelbta TAR 2024-02-14, i. k. 2024-02772

27. Asmenys, pažeidę Reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

**Pakeitimai:**

1.

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba, Įsakymas

Nr. [B1-215](#), 2024-02-14, paskelbta TAR 2024-02-14, i. k. 2024-02772

Dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2019 m. rugsėjo 20 d. įsakymo Nr. B1-685 „Dėl Vištų dedeklių gerovės reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo